

Stichting

De Woudreus

NIEUWSBRIEF nr. 7, winter 2009/2010

Jaar van de biodiversiteit: kappen met kappen dus!

‘Staatsbosbeheer (SBB) benut de winterperiode weer om verder te gaan met het verbeteren van het bos’, aldus SBB in de Bladwijzer van het Nationaal Park Drents-Friese Wold. ‘Daarvoor staan maatregelen op de rol om van voormalig productiebos een meer natuurlijk en gevarieerd bos te maken.’ SBB, maar ook de andere natuurterreinbeheerders zoals Natuurmonumenten (NM) en de provinciale Landschappen, gaan dus onverdroten voort met bosvorming als onderdeel van wat ‘nieuwe natuur’ wordt genoemd.

De bezwaren die Stichting de Woudreus hiertegen heeft, nl. enerzijds inhoudelijk twijfel aan het realiteitsgehalte van het met veel propagandageweld gepresenteerde beleid en anderzijds procedureel het nadrukkelijk afwijzen van het alternatieve besluitvormingsproces van overlegorganen, convenanten en intentieverklaringen (waardoor de gewone burger buitenspel wordt gezet) zijn in onze vorige nieuwsbrieven uitvoerig uiteengezet.

Intussen gaat het kappen van bos, vernatting en omzeilen van wet- en regelgeving onverminderd voort. Kappen met kappen, een moratorium op het bovenmatig vellen van honderden hectaren bos, blijft de leus. Geen nieuwe natuur ten koste van bestaande. Bovendien, met de voortgaande kaalslag van exoten, wordt het internationaal uitgeroepen jaar van de biodiversiteit (2010) in Nederland een schijnvertoning.

Het nationale beleid dient te worden aangepast. De minister van LNV heeft zich tot nu toe, ondanks herhaalde Kamervragen en een motie, niet laten overtuigen. Dit betekent dat voortgaande politieke druk moet worden uitgeoefend. Stichting de Woudreus heeft daartoe de nodige contacten, die ook in het nieuwe jaar intensief zullen worden gebruikt.

Concrete actie

Op 10 augustus 2009 heeft Stichting de Woudreus haar zienswijze (eerste stap in een bezwarenprocedure) bij de minister van VROM ingediend inzake het ontwerpbesluit Algemene regels ruimtelijke ordening (AMVB – Ruimte). Hierin worden nationale EHS-gebieden (ecologische-hoofdstructuurgebieden) op één hoop geschoven met gebieden van Europees communautair belang. Dit doet geen recht aan de verplichtingen die Nederland heeft ingevolge de Vogel- en Habitatrichtlijn (VR en HR) en evenmin aan de status van Speciale Beschermingszones (SBZ). Er mogen geen ingrepen worden verricht. Bosvorming, bos kappen voor hei, voor water, voor stuifzanden en weide omvormen tot moeras is het creëren van Nederlandse wensnatuur waar Europa niet om vraagt, sterker nog, dat tegen Europese regels ingaat, want in strijd met artikel 6.2 van de Habitatrichtlijn. Stichting de Woudreus wijst erop dat de Natura 2000 doelstellingen voor vrijwel alle habitattypen reeds zijn bereikt.

Op 11 september 2009 promoveerde Arjen Buijs in Wageningen met het proefschrift 'Natuurbeelden. Publieke visies op natuur en de consequenties voor het natuurbeheer.' Buijs stelt: 'Voor hen (de burger) gaat het vooral om de beleefbaarheid van de natuur, zij denken in termen als natuurschoon. Gewone mensen willen toegankelijke en aantrekkelijke natuur. Een natuur waarmee zij zich verbonden voelen en waarmee ze in de loop der tijd als het ware een persoonlijke band hebben opgebouwd.' Om ook op de langere termijn het draagvlak voor natuurbescherming te behouden pleit Buijs voor meer burgerparticipatie in het natuurbeheer. Natuurorganisaties overleggen vaak met de diverse georganiseerde belangen, zoals gemeenten, provincies, boerenorganisaties en recreatieondernemingen. De burgers vallen hierbij meestal buiten de boot. Buijs: 'De Nederlandse natuur is van ons allemaal en omwonenden en recreanten zijn dus belangrijke stakeholders voor het natuurbeleid.' 'De studies in dit proefschrift hebben ook laten zien dat het benoemen van maatschappelijk protest als 'natuuronvriendelijk gedrag' meestal onterecht is. Protest komt voort uit enthousiasme voor de natuur. Erken daarom dat er verschillende visies op de natuur bestaan, houd hiermee rekening in het beheerplan en ga het debat aan over deze visies. Geef daarnaast ook ruimte aan lokale initiatieven, ook wanneer die misschien niet voor 100% stroken met de eigen doelstellingen.'

In dit proefschrift wordt Stichting de Woudreus uitvoerig genoemd.

Ook in het blad van de Nederlandse Heidemij 'De Werkplaats' van september 2009 wordt Stichting de Woudreus uitvoerig ten tonele gevoerd tegen de achtergrond van de enorme kaalslag in het Drents-Friese Wold bij en rond het Canadameer ten behoeve van de vergroting van het stuifzandareaal.

Op 9 november 2009 volgde Stichting de Woudreus een uitnodiging van Natuurmonumenten om in het Drents-Friese Wold (Berkenheuvel) het resultaat van natuurbeheer te verkennen. Op een viertal plaatsen werd uitgestapt en werd door NM voorlichting gegeven. Naar aanleiding van de vondst door onze paddenstoelendeskundige Rob Chrispijn (voorzitter van de Mycologische Vereniging) van rode lijst- paddenstoelen liet NM ons weten een bepaald perceel niet te zullen kappen. Wel werd eraan toegevoegd dat het 'normale' omvormingsbeleid gewoon doorgang zal vinden...

Op 14 november 2009 is Stichting de Woudreus ontvangen door de Rechter in de Regio mr. Visser (vergelijkbaar met de Rijdende Rechter) inzake de afsluiting van de weg Lhee-Kraloo door het Dwingelderveld (wegprofiel en kappen van bomen). Uitzending volgt in het voorjaar.

Onder de titel 'Platteland protesteert' verscheen in Elsevier van 21 november 2009 een overzicht van organisaties en actiegroepen die 'in opstand tegen de aanleg van natuur' komen, waaronder Stichting de Woudreus. Eerder al, uitgave van 19 september 2009, publiceerde Elsevier een artikel over protest

tegen de zogenaamde nieuwe natuur, tegen *natuurontwikkeling* in plaats van *–behoud*, naar aanleiding van de Hedwigepolder in Zeeland. ‘In Nederland is de laatste twintig jaar in hoog tempo nieuwe natuur aangelegd. Het protest daartegen neemt in het hele land toe.’

Op 31 december 2009 heeft Stichting de Woudreus haar zienswijze omtrent het ontwerp-bestemmingsplan Dwingelderveld bij de gemeente Westerveld ingediend. Dit onderdeel van het bestemmingsplan-buitengebied is door de gemeente versneld in procedure gebracht om de omvormingswerkzaamheden zonder, naar men hoopt, vertraging te kunnen uitvoeren. De voorziene maatregelen zijn echter in strijd met de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en zelfs met de Nederlandse Natuurbeschermingswet. Het Beheer- en Inrichtingsplan (BIP) is als basis genomen, maar is een noch de overheid, noch de burger bindend plan. De maatregelen dienen eerst een wettelijk voorgeschreven ‘passende beoordeling’ te krijgen, waarbij een MER-beoordeling (milieueffect rapportage) verplicht is. Dit alles is niet gebeurd.

Op 4 januari 2010 is aan de provincie Drenthe de zienswijze van Stichting de Woudreus inzake het standpunt van de provincie ten aanzien van het niet-toepassen van de MER-toets toegezonden. De provincie hanteert een onjuiste toepassing van de Wet inrichting landelijk gebied (WILG) en negeert de mogelijkheden van de Wet ruimtelijke ordening. Een bestemmingsplan moet de verplichtingen die voortvloeien uit de VR en de HR verankeren. Naar Europees recht is het Dwingelderveld een Speciale beschermingszone (SBZ) die niet door extra Nederlandse maatregelen (wensnatuur) mag worden aangetast. De na te streven biodiversiteit neemt, nu ook in het jaar van de biodiversiteit, aantoonbaar af.

Klacht bij de Nationale Ombudsman

Eindelijk, na een rappelbrief onzerzijds dd 4 september 2009 ontving Stichting de Woudreus antwoord op haar brief van 5 januari 2009 inzake onzorgvuldig en onbehoorlijk bestuur. Het antwoord, gedateerd 9 december 2009, stelt dat volgens de wet de Nationale Ombudsman geen klachten over algemeen beleid van de overheid mag behandelen. Het is de taak van de politiek om dit beleid te controleren. Evenmin mogen klachten over de inhoud van wet- en regelgeving worden behandeld. Conclusie: ‘Wij stellen dan ook geen onderzoek in naar uw klacht.’ Aangezien Stichting de Woudreus niet heeft geklaagd over de inhoud van wet- en regelgeving, maar wel over de toepassing en uitvoering, respectievelijk het omzeilen daarvan, beraadt het bestuur zich over vervolgstappen. Daarnaast blijft onverminderd de slotsom gelden dat ten aanzien van het nationale natuurbeleid, de zgn. nieuwe natuur, de politiek benaderd dient te worden.

Hoe zou het beter kunnen?

Het huidige nationale natuurbeleid, dat gekenmerkt wordt door criteria als ‘terug naar vroeger’ (welk vroeger?) en ‘bosvorming’ (kaalslag, vergroting stuifzandgebieden, vernatting door verhoging waterpeil en verdringing van zgn. exoten waardoor vermindering biodiversiteit) zou, met behoud van de werkgelegenheid die de terreinbeherende organisaties zichzelf hebben verschaft, gemakkelijk aan te passen zijn. Nodig is afstand nemen van ‘wishful thinking’, van wensnatuur die in vele, ja de meeste gevallen, mede door de klimaatverandering niet uitkomt. Het standpunt van Stichting de Woudreus kan als volgt worden omschreven:

Bos verdient bescherming en respect. Behoud gaat vóór vernieuwen. Geen *natuurontwikkeling*, maar *natuurbehoud*. Bescherm oude bossen. Een groot deel van de Natura 2000-gebieden is bos, laat het met rust. Vermijd het ontstaan van steeds nieuwe pioniersvegetatie. Wees zuinig op volwassen bomen, laat woudreuzen ontstaan. Veel van de bedreigde biodiversiteit zit juist in ontwikkeld, volwassen bos. Het verbannen van exotische naaldboomsoorten kan de mooie en goede opbouw van in vele decennia

opgegroeid bos vernietigen. Stel naaldbosreservaten in en 'nieuwe wildernis', gebieden waar geen beheer meer wordt gevoerd.

Bos is natuur, maar natuur is niet perse bos. Bos mag in plannen en regelgeving niet meer opgaan in 'natuur'. Elders in Europa heeft bos ook een eigen status.

Beleving en cultuurhistorie zijn belangrijker dan vernieuwing. Vernieuwing mag geen doel op zichzelf zijn. Bomen nu geplant zijn pas volwassen als ze groot zijn.

Ten behoeve van de biodiversiteit wil Stichting de Woudreus behoud en herintroductie van kwaliteitssoorten die nu worden gekapt. Nu is het armoe troef in de Nederlandse bossen, er mogen nog maar vier soorten blijven staan. Plant kwaliteitssoorten als eik, linde, kers, beuk, haagbeuk, kastanje, grove den, douglas en lariks. Exoten als Sitka-spar en Weymouth-den vergroten de biodiversiteit.

De Stichting

In het tweede halfjaar 2009 kwam het bestuur drie maal bijeen. Het woonde in verschillende samenstelling de vergaderingen bij van de overlegorganen van de beide nationale parken en andere voorlichtings- en discussiebijeenkomsten. Het ontving vertegenwoordigers van Natuurmonumenten district Noord en de directeur van de Maatschappij van Weldadigheid teneinde nader met elkaar kennis te maken en standpunten uit te wisselen.

Verschillende artikelen verschenen van en over Stichting de Woudreus in de regionale pers, in Elsevier en 'De Werkplaats', het blad van de Koninklijke Nederlandse Heidemij.

Het financiële saldo bleef positief (ruim € 300) dankzij de belangeloze inzet van bestuursleden en sympathisanten. Aanvullende steun blijft hard nodig. Eventuele giften kunnen worden gestort op bankrekening 10 27 85 937 t.n.v. Stichting de Woudreus te Appelscha.

Met ingang van het nieuwe jaar 2010 nam het bestuur afscheid van secretaris H.J. Ties onder dankzegging voor het vele vrijwilligerswerk dat hij voor De Woudreus heeft verricht. Ons bestuurslid mevrouw M. Vodegel-Versteeg heeft zijn taak overgenomen.

Voor nadere informatie verwijzen wij u naar onze website www.woudreus.nl, waarop onder andere verzonden brieven, opgestelde nota's en verslagen te lezen zijn.

Wilt u reageren? Graag via ons e-mailadres info@woudreus.nl of via ons secretariaat: M. Vodegel, Lhee 100, 7991 PK Dwingeloo.